Victorialaan 1 b-g | 5213 JG 's-Hertogenbosch
Gildekamp 8 | 5431 SP Cuijk
Postbus 88 | 5430 AB Cuijk
(0485) 338 300
info@odbn.nl | www.odbn.nl

Omgevingsdienst Brabant Noord

Gemeente Uden
De heer P. Brouwers
Postbus 83
5400 AB UDEN

Datum	Ons kenmerk	Telefoonnummer	Contactpersoon
12 december 2019	Z/105421	(0485)-729130	de heer R. Hovestad
Bijlage(n)	**Uw kenmerk**	**Registratienummer**	**Onderwerp**
-		-	GEM Wabo en milieu jaarprogramma 2020: Gemeente Uden

Geachte heer Brouwers,

Op 25 september 2019 stuurde u ons een e-mail. U verzocht ons om een bijdrage te leveren voor het jaarprogramma Wabo en Milieu 2020 van de gemeente Uden. In deze brief treft u het resultaat aan.

1. Wat is het verzoek?

De bijdrage voor het jaarprogramma 2020 is opgesteld aan de hand van de volgende criteria:

- **Ontwikkelingen**: wat komt het komende jaar / de komende tijd op ons af aan nieuwe ontwikkelingen binnen jouw vakgebied;
- **Doel van gemeente Uden**: wat is het doel voor 2020 voor jouw discipline;
- **Verbeteracties**: wat is het afgelopen jaar gebleken aan noodzakelijke of mogelijke verbeterpunten en wat gaan we daarvan voor het komende jaar ook oppakken;
- **Resultaat**: wat is ons resultaat als het nieuwe jaarprogramma volgens verwachting wordt uitgevoerd;

Onderstaand per milieuaspect onze bijdrage voor het jaarprogramma 2020:

2. Bodem

2.1 Ontwikkelingen

Bodembeleid

Vanaf 8 juni 2019 is er een Tijdelijk Handelingskader PFAS-houdende grond en baggerspecie van kracht welke op 29 november is geactualiseerd. De gezamenlijke Brabantse omgevingsdiensten hebben een handreiking aangeboden aan de gemeente Uden ter bestuurlijke vaststelling. In 2020 zal deze handreiking worden vervangen voor een bodemkwaliteitskaart PFAS.

BodemInformatieSysteem (BIS)

Alle beschikbare fysisch chemische bodeminformatie en data worden opgeslagen in een BodemInformatieSysteem (BIS). Met een BIS zijn bodemgegevens te raadplegen en te analyseren.

De ODBN beheert het systeem namens de gemeente. Via de module “Omgevingsrapportage” kunnen bedrijven en particulieren bepaalde gegevens uit het BIS ingezien. Het BIS is niet ingericht voor het maken van selecties t.b.v. bestuursrapportages. Via de invoermodule zijn gegevens te muteren. Mutaties in het BIS worden voor het basistakenpakket (zie het besluit VTH 21 april 2017 zie https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-193.html) uitgevoerd door de ODBN. Daarnaast kan middels een verzoektaak het muteren bij de ODBN worden ondergebracht. Denk hierbij aan onderzoeken voor bestemmingsplannen of calamiteiten. Bij op verzoek ontvangen bodemonderzoeken voor private transacties, onderzoeken voor het leggen van kabels en leidingen of onderzoeken voor civieltechnische projecten worden deze door de bodemadviseur van de gemeente ingevoerd in het BIS.

Historisch onderzoek
Sinds 2018 is een herziene NEN 5725 van kracht. Dit leidt tot meer opvragen van dossiers bij de gemeente. Daarnaast is in 2018 de privacywetgeving (AVG) van kracht geworden waardoor digitaal geleverde onderzoeken moeten zijn geanonimiseerd. In 2020 zal het invoerprotocol van het BIS moeten worden aangepast aan de AVG. Ook moet er bekeken worden of, en hoe, de aanwezige bodemdocumenten AVG-proof gemaakt kunnen worden.

Omgevingswet
Ook de bodemregelgeving gaat deel uitmaken van de Omgevingswet. Dit gebeurt met een aparte aanvullingswet en aanvullingsbesluit. De nieuwe regels komen in plaats van de huidige regels zoals de Wet bodembescherming, het Besluit bodemkwaliteit en het Besluit Uniforme saneringen. Het voorkomen van nieuwe verontreinigingen of aantastingen blijft een belangrijk onderdeel van de regelgeving. Waar de huidige regelgeving zich richt op het saneren van gevallen van bodemverontreiniging wordt dit onder de Omgevingswet meer gekoppeld aan activiteiten. Een andere belangrijke wijziging is dat de gemeente het bevoegd gezag wordt. Bij de Wet bodembescherming ligt deze taak voor de kleinere gemeenten nu nog bij de provincies. Gesprekken over de warme overdracht van deze potentieel verdachte locaties vinden tot in 2020 plaats. Ontwikkelingen over de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden op de voet gevolgd.

Verruimde reikwijdte
Bodem gaat niet alleen meer over verontreinigingen maar ook de verbrede bodemthema's spelen een steeds grotere rol in de aanpak van de maatschappelijk opgaven zoals klimaatadaptatie (waterberging, verdroging), energietransitie, duurzame landbouw/vitale bodem, etc. Om tot een goed beleid te komen is voor deze thema’s overleg en afstemming nodig met verschillende diciplines binnen de gemeente. Dit beleid wordt uiteindelijk vastgelegd in de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan.
Voor de uniformiteit binnen de regio is afstemming met omliggende gemeentes gewenst. De ODBN benoemt dit ook in hun bodemplan waarvoor eind 2018 een aanzet is gemaakt. In de loop naar 2021 – inwerkingtreding Omgevingswet- zal de verruimde reikwijdte steeds meer vorm gaan krijgen.

WKO installaties
Nieuwe WKO installaties moeten worden gemeld op grond van het Activiteitenbesluit of van het Besluit lozen buiten inrichtingen. Deze laatste betreft veelal WKO installaties van particulieren en worden door de bodemadviseur van de gemeente getoetst op volledigheid en ingevoerd in het Landelijk Grondwater Register (LGR). Als dit is gebeurd worden deze zichtbaar in WKOtool.nl

Dumping drugsafval
In het buitengebied van de gemeente Uden wordt soms drugsafval gedumpt. Dit wordt in eerste instantie afgehandeld door het team uitvoering met een kennisgeving naar de bodemadviseur.
Er wordt aangifte gedaan en het afval wordt door een externe gecertificeerde partij, in opdracht van het team uitvoering (buitendienst), opgeruimd. Indien deze dumpingen leiden tot bodemverontreinigingen wordt de bodem direct gesaneerd. Voor het opruimen van het drugsafval is er een contract met een externe gecertificeerde partij.

2.2 Doel van de gemeente Uden

Doel: Het voorkomen, beperken of ongedaan maken van veranderingen van de hoedanigheid van de bodem die een vermindering of bedreiging betekent van de functionele eigenschappen die de bodem heeft voor mens, plant of dier. Het aantal keren per jaar dat actie moet worden ondernomen is daarmee een indicator voor verantwoording in het jaarverslag Wabo en Milieu.

Bodem: wat gaan we doen?
Bodem en ondergrond beschouwen we in de lijn van ruimtelijke planvorming, bestemmen, bouwen en (milieu)gebruik waarbij een samenhang of overlap mogelijk is.
Bij planontwikkeling, bestemmen en bouwen heeft de initiatiefnemer de plicht om voor diverse duurzaamheidsthema's, waaronder bodem, (historische) onderzoeken uit te voeren. Hierbij kan de gemeente ook initiatiefnemer zijn.
Bij het (milieu)gebruik -bodembedreigende activiteiten binnen inrichtingen- spelen preventie, nul- en eindsituatie bodemonderzoek een belangrijke rol. Maar ook bijvoorbeeld het aanleggen van bodembeschermende voorzieningen, zoals vloeistofdichte vloeren. Bij een geconstateerde bodemverontreiniging volgt een zorgplichtsanering met eventuele nazorg. Hierbij houdt de ODBN namens de gemeente toezicht en treden we handhavend op als dat nodig is.

Beoordeling en advisering
Een initiatiefnemer draagt zorg voor de aanlevering van bodemonderzoeken in het kader van gemeentelijke grondtransacties, ruimtelijke-, bouw- en milieuaspecten evenals voor locaties met een vermoeden van bodemverontreiniging. Onderzoeken worden getoetst en er wordt advies uitgebracht aan interne ambtelijke opdrachtgevers. Afhankelijk van het aspect gebeurt dit door de ODBN of de gemeentelijke bodemadviseur. Hierbij nemen we een functiescheiding in acht op dossier- of afdelingsniveau. Indien nodig brengen voor alle relevante thema's advies uit aan het bestuur, management waarbij betrokkenen worden geïnformeerd en geadviseerd.

Toezicht en Handhaving
Wettelijk toezicht en handhaving, het zogenaamde basistaken pakket, wordt uitgevoerd door de ODBN. Hierin is het besluit VTH 21 april 2017 zie https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-193.html leidend. Daarnaast kan middels een verzoektaak toezicht en handhaving bij de ODBN worden ondergebracht. Bij calamiteiten en "geen geval van bodemverontreiniging" (verontreinigingen < 25 m^3) gebeurt toezicht en handhaving middels een plan van aanpak door de bodemadviseur van de gemeente Uden dan wel een verzoektaak aan de ODBN.

Besluit bodemkwaliteit (Bbk)
Het besluit bodemkwaliteit is van toepassing voor grondverzet. Omdat er in het verleden regelmatig foute handelingen plaatsvonden met grondverzet is afgesproken dat hier ketentoezicht plaatsvindt. Dit ketentoezicht gebeurt door de ODBN waarbij zei streeft naar een meer risico-gerichte benadering

van het beoordeling van meldingen en het houden van toezicht in het kader van het Bbk. Ook is het voornemen zich (jaarlijks terugkerend) meer te richten op informeren d.m.v. bijeenkomsten.

2.3 Verbeteracties en resultaat

De gemeente Uden heeft naar haar mening de bodemtaken goed op orde. Met betrekking tot preventie zijn voorschriften gesteld in milieu- en omgevingsvergunningen en meldingen activiteitenbesluit. Op de naleving van de voorschriften vindt toezicht en indien nodig, handhaving plaats. De bestaande bodemkwaliteit wordt gehandhaafd door meldingen Besluit bodemkwaliteit en de hiervoor genoemde naleving van de voorschriften. Als er onverwacht toch nog ergens een bodemverontreiniging wordt vastgesteld wordt deze opgenomen op het moment dat er ontwikkelingen zoals bestemmingswijzigingen of bouwactiviteiten plaatsvinden.
Alle bekende bodemgegevens worden opgenomen in het BIS. Hierbij is het niet gelukt om alle rapporten van de bodemonderzoeken (PDF) te koppelen. Het streven is om alsnog zoveel mogelijk gescande rapporten (handmatig) te koppelen. Dit gebeurt in ieder geval bij nieuwe en in behandeling zijnde rapporten. De privacywetgeving (AVG) werkt belemmerend in het ter beschikking stellen van de rapporten aan derden.

2.4 Personele/financiële capaciteit

Bodemadviseur gemeente Uden

De taakomvang van de gemeentelijke bodemadviseur is 0,5 fte. Voor de invulling hiervan wordt verwezen naar de tekst hiervoor.

ODBN

In 2020 gaan we naar aanleiding van de pensionering van de gemeentelijke bodemmedewerker bekijken of we de taak bodem geheel bij de ODBN gaan wegzetten of dat er met onze fusiepartner gemeente Landerd een andere oplossing wordt gekozen. Hiervoor is in het werkprogramma ODBN namens de gemeente Uden een prijsopgave gegeven om structureel 18 uur per week via detachering in te vullen zodat het uitvoeringsniveau bodem minimaal op hetzelfde niveau blijft als in 2019

3 Geluid

3.1 Ontwikkelingen

Omgevingswet

De belangrijkste ontwikkeling voor geluid die er snel aankomt is de invoering van de Omgevingswet. De invoering van de omgevingswet staat gepland voor 1 januari 2021. Er wordt nog volop gewerkt aan het wettelijke stelsel, de invoerings- en aanvullingswetgeving. Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) bevat al geluidregels die via het omgevingsplan zullen gelden voor individuele bedrijven die geluid voortbrengen. Voor de andere belangrijke geluidbronnen – industrieterreinen, wegen en spoorwegen – worden via de Aanvullingswet en het Aanvullingsbesluit geluid regels toegevoegd aan de Omgevingswet en het Bkl. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- De bescherming tegen geluid van activiteiten geldt nu voor geluidgevoelige gebouwen. Dit in plaats van inrichtingen. Ook woonboten en woonwagens zijn geluidgevoelige gebouwen.
- De bescherming van geluidgevoelige gebouwen tegen geluid van bedrijven staat niet meer opgenomen in de algemene rijksregels (zoals nu in het Activiteitenbesluit). Dit staat in het omgevingsplan. In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan daarvoor instructieregels. Dit biedt meer ruimte voor **lokale gebiedsgerichte bescherming** (gebiedsgericht geluidbeleid).

- Een geluidgevoelig gebouw dat het omgevingsplan toelaat, maar nog niet aanwezig is, wordt beschermd. Dat was bij toepassing van het Activiteitenbesluit niet het geval.
- Het begrip 'goede ruimtelijke ordening' voor bestemmingsplannen is vervangen door 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties' voor het omgevingsplan. Dit begrip is breder. In de Omgevingswet spelen twee maatschappelijke doelen een rol. Deze maatschappelijke doelen zijn:
    - het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit
    - het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften
- Beheersing van de gecumuleerde geluidbelasting van activiteiten op het industrieterrein met geluidproductieplafonds (op referentiepunten). Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is dit een zone op gevels van geluidsgevoelige gebouwen.
- Beheersing van geluid van provinciale wegen en door de provincie aangewezen lokale spoorwegen met geluidproductieplafonds (op referentiepunten), zoals nu al bij rijkswegen en hoofdspoorwegen. Door de gemeente Uden lopen enkele provinciale wegen.
- Beheersing van geluid van gemeentelijke en waterschapswegen en andere lokale spoorwegen met een basisgeluidemissie. De gemeente moet een basiskaart geluid opstellen (eventueel regionale aanpak)
- Het beoordelingskader (normenhuis) voor geluidgevoelige gebouwen is vereenvoudigd. Dit geldt zowel voor geluid van (spoor)wegen en industrieterreinen met een geluidproductieplafond als voor activiteiten. Dit geeft een grotere afwegingsbevoegdheid aan de gemeente.
- Tot slot wordt de **aansluiting tussen de geluidregels en de bouwregels** in het Besluit bouwwerken leefomgeving verbeterd.

De geluidregels voor vliegvelden blijven nog in de luchtvaartwetgeving staan. Die gaan in dit stadium nog niet over naar de Omgevingswet. Vooralsnog verandert er voor vliegbasis Volkel niets.

BBMA (verkeersmodellen geluid)

De provincie Noord-Brabant heeft het regionaal verkeersmodel vernieuwd en geactualiseerd binnen het raamwerk BrabantBredeModelAanpak. De belangrijkste verkeerswegen van de gemeente Uden zijn in dit model opgenomen. De modellen zouden de basis kunnen worden voor de basiskaarten die gevraagd worden vanuit de omgevingswet. Ook kunnen de kaarten gebruikt worden voor milieuonderzoeken en onderzoeken voor ruimtelijke ontwikkelingen.

3.2 Doel van de gemeente Uden

Omgevingswet en geluid

De omgevingswet met bijbehorende besluiten heeft voor het aspect geluid en Wabo de volgende aandachtsgebieden:

- Basiskaart geluid
- Omgevingsvisie (gebiedsvisie/gebiedsgericht geluidbeleid)
- Afwijkingsmogelijkheden

Wij houden de ontwikkelingen nadrukkelijk bij. Met betrekking tot de Wabo verwachten wij dat ook de ODBN ons op tijd op de hoogte brengt van de ontwikkelingen. Afhankelijk van de ontwikkelen zullen plannen worden opgesteld dan wel al direct acties worden uitgezet. Wij zien een belangrijke rol voor regionale samenwerking tot het komen van een geluidvisie in relatie tot de omgevingswet. Wij verwachten van de ODBN dat zijn ons op de hoogte houdt van relevante ontwikkelingen.

3.3 Verbeteracties en resultaat

Beoordelen en uitvoeren akoestische onderzoeken
Wij ontvangen rapportages van akoestische onderzoeken voor onder andere vergunningverlening Wabo en ruimtelijke plannen. Deze rapportage beoordelen wij (ODBN) op juistheid. Daarnaast voeren we akoestische onderzoeken uit in het kader van nieuwe bestemmingsplannen, bestemmingsplanwijzigingen, vrijstellingen of reconstructie alsmede voor toezicht en handhaving bij bedrijven of klachten.

Onderhoud en beheer VerkeersMilieuKaart
Wij hebben een VerkeersMilieuKaart (VMK) opgesteld die we ongeveer een keer in de vijf jaar willen actualiseren. De actualisatie had plaats moeten vinden. De actualisatie is uitgesteld omdat de provincie Noord-Brabant met een nieuw verkeersmodel komt. Dit model is eind 2019 opgeleverd. De provinciale kaart kan gaan dienen voor de Basiskaart die vanuit de Omgevingswet opgesteld moet worden. In 2020 wordt bekeken of de nieuwe basiskaart regionaal georganiseerd kan worden. De basiskaart vervangt de VerkeersMilieuKaart (VMK). Voor de Wabo kan de basiskaart kan dienen voor het motiveren van geluidgrenswaarden voor bedrijven. Vanuit de Wabo bezien is het daarom nodig om de kaarten zodanig in te richten dat de gewenste informatie er eenvoudig uit kan worden gehaald.

Geluidzones vliegbasis
De feitelijke situatie en ontwikkelen van militaire vliegbasis Volkel blijven we volgen.

Geluidmetingen
In 2018 werd een geluidmeetplan opgesteld voor het uitvoeren van metingen bij de horeca, bedrijven en bij evenementen. In het plan zijn geluidcontroles opgenomen. Twee keer per jaar zal alle relevante horeca bezocht worden in een horeca ronde om de geluidemissie naar de omgeving vast te stellen. Bij de uitvoering van het geluidmeetplan zijn ook de TOR (Toezichthouders Openbare Ruimte) betrokken. Het idee daarbij is dat de TOR, vanwege haar aanwezigheid bij evenementen en horeca-avonden, een signaalfunctie kan bekleden voor de handhaving van het aspect geluid. Daarnaast zullen geluidmetingen (adhoc) nodig zijn voor gemelde klachten en onvoorziene zaken. Er worden circa 10 evenementen uitgekozen om geluidmetingen uit te voeren. Deze metingen worden zo veel als mogelijk onbemand uitgevoerd. Er zal meer ingestoken worden op samenwerking met de organisatoren. Het is namelijk gewenst om het geluid van een evenement tijdens het evenement te sturen in plaats van achteraf een conclusie te trekken.

Evenementenvergunningen
We beoordelen de aanvragen om evenementenvergunningen op het aspect geluid (en overige milieuaspecten). Indien noodzakelijk voeren we geluidberekeningen uit en stellen we voorschriften op maat op voor het aspect geluid.

Gebiedsgericht geluidbeleid en omgevingswet
Met de komst van de Omgevingswet krijgt de gemeente meer verantwoordelijkheden om een geluidkwaliteit aan haar grondgebied toe te kennen. Wij zijn van mening dat door de variatie aan gebiedstypen een gebiedsgericht geluidbeleid gewenst is. Omdat er meer duidelijk is over het aspect geluid in de omgevingswet, is het mogelijk om de richting te bepalen van de gemeente Uden voor het gebiedsgericht denken. Wij streven ernaar om dit zo veel als mogelijk samen met de regiogemeenten op te pakken (ODBN gebied). Een regionale blauwdruk is hiervoor gewenst. Wij zien hiervoor een rol voor de ODBN.

Sanering
Naar verwachting zal in 2021 de Omgevingswet van kracht worden. Voor de sanering verkeerslawaai zullen dan andere normen van kracht worden en er zal een nieuwe subsidieregeling worden ingevoerd. Daarom is 2020 het laatste jaar dat de gemeente nog een subsidie kan aanvragen voor de voorbereiding van een saneringsprogramma Wet geluidhinder. Tot 1 februari 2020 is er de tijd om een aanvraag bij Bureau Sanering Verkeerslawaai (BSV) in te dienen.

De geluidsanering binnen de gemeente Uden omvat thans drie projecten. Deze projecten worden in 2020 afgerond of verder in de procedure gebracht. De projecten betreffen:

- U van Uden en A-lijst
  Het onderzoek van deze woningen is gereed. Alle woningen zijn gesaneerd. De woningen zijn afgemeld bij BSV. Zij moeten nog administratief verwerkt worden.
- Karperdijk
  Het wegverkeerslawaaionderzoek is afgerond en ter beoordeling naar BSV gestuurd. Als dit wordt goedgekeurd wordt het ter inzage gelegd door de gemeente. Na de zienswijzeperiode kan begonnen worden met de bouwtechnische opname van de gevels van de woningen en de eventuele bouwkundige aanpassingen aan de gevels. De verwachting is dat begin 2020 het onderzoek ter inzage gelegd wordt en dat daarna begonnen kan worden met de opname van de gevels.
- Overige nog niet gesaneerde woningen
  Eind 2019/begin 2020 wordt onderzocht voor welke woningen nog subsidie aangevraagd moet worden binnen de gemeente. Voor 1 februari 2020 gaat deze subsidieaanvraag ingediend worden bij BSV. Dit verzorgt de ODBN voor de gemeente. Halverwege 2020 zal bekend zijn of deze subsidie wordt toegekend. Daarna kan aan het wegverkeerslawaaionderzoek begonnen worden. Vooralsnog is de verwachting dat dit in 2021 wordt afgerond. Daarna zal dit ter inzage gelegd worden en kunnen de gevels van de woningen onderzocht worden.

Omgevingswet
De effecten van de wijzigingen in de omgevingswet worden in 2020 in beeld gebracht. Met name de veranderde regelgeving voor woningen aan 30 km/h wegen kan voor de gemeente een relevante impact hebben. Hierover zal eind 2020 duidelijkheid worden gegeven.

4 Luchtkwaliteit

4.1 Ontwikkelingen

Onze taken op het gebied van lucht (kwaliteit) vloeien voort uit de Wet milieubeheer, Europese regelgeving en beleid. In hoofdstuk 5 titel 5.2: luchtkwaliteitseisen (ook wel ‘Wet luchtkwaliteit’ genoemd) is omschreven welk plan overheden in welke situatie moeten opstellen. Het NSL (Nationale Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit) vormt momenteel het belangrijkste luchtkwaliteitsplan. Het NSL kent voor het Rijk een jaarlijkse rapportageplicht waarvoor een deadline geldt. Hierdoor geldt voor gemeenten een jaarlijkse actualisatieplicht van monitoringsgegevens over verkeer en veehouderijen. In de gemeente Uden vinden geen overschrijdingen van de luchtkwaliteitseisen plaats. Daarom zijn er vanuit de wet- en regelgeving geen maatregelen noodzakelijk.

Tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet, vooralsnog op 1 januari 2021, blijft het NSL van kracht. Voor de periode na het NSL heeft de Rijksoverheid het voornemen om bestuurlijke afspraken te maken met betreffende gemeenten en provincies in aandachtsgebieden, om de gezamenlijke

verantwoordelijkheid voor de aanpak van overschrijdingen van Rijksomgevingswaarden voor NO_2 en PM_{10} nader te verankeren. Deze afspraken worden buiten het op handen zijnde Schone Lucht Akkoord om gemaakt met de specifieke bestuursorganen die het betreft.

Het Schone Lucht Akkoord, dat op 13 januari 2020 ondertekend zal gaan worden, is anders van aard en doelstelling dan het lopende NSL. Het NSL voorziet in een gezamenlijke inspanning van Rijksoverheid en decentrale overheden om de (resterende) overschrijdingen van de Europese grenswaarden voor luchtkwaliteit op te lossen. Het Schone Lucht Akkoord daarentegen is gericht op het realiseren van gezondheidswinst voor iedereen door een permanente verbetering van de luchtkwaliteit, waarbij toegewerkt wordt naar de WHO advieswaarden op de middellange termijn (2030).

In het Schone Lucht Akkoord staan overigens geen ingrijpende landbouwmaatregelen. Het bevat voor landbouw alleen een opsomming van bestaand beleid en een verkenning naar de mogelijkheden om de effectiviteit van bestaande technieken voor emissiearme stallen te versterken, onderzoek naar meetsensoren en een pilot landbouw waaraan deelname vrijwillig is.

Bij nagenoeg elke planontwikkeling moet aandacht worden gegeven aan de luchtkwaliteit. Bij nieuwe inrichtingen en bij de uitbreiding van inrichtingen moet expliciet aandacht worden besteed aan de NO_2, PM_{10} en $PM_{2,5}$ emissies (stikstofdioxide en fijnstof). Met de komst van de Omgevingswet verandert dit. Onder de Omgevingswet hoeft de toekenning van functies aan locaties (planontwikkeling) niet meer getoetst te worden aan de luchtkwaliteitseisen. Bij het toestaan van activiteiten (vergunningverlening voor bedrijven) moet wel aandacht besteed worden aan luchtkwaliteit. De Omgevingswet geeft de mogelijkheid aan gemeenten om strengere eisen te stellen voor luchtkwaliteit dan de Europese (en nationale) grenswaarden. Dit moet in het omgevingsplan zijn vastgelegd. Dit biedt gemeenten mogelijkheden om gezondheid ten gevolge van luchtkwaliteit bij besluitvorming mee te nemen. Bijvoorbeeld bij vestiging van gevoelige objecten in de nabijheid van drukke verkeerswegen.

4.2 Doel van de gemeente Uden

Wij willen overschrijding van de grenswaarden voor luchtkwaliteit voorkomen en een gezonde luchtkwaliteit bereiken. Daarvoor beoordeelt de ODBN luchtkwaliteitonderzoeken bij vergunningverlening Wabo en ruimtelijke plannen op juistheid en zal het onderwerp luchtkwaliteit op een verantwoorde manier worden meegewogen. Verder willen wij, waar dat binnen onze mogelijkheden ligt, invulling geven aan de ambities uit het Schone Lucht Akkoord. Daarvoor blijven wij de ontwikkelingen rond het SLA ook in 2020 volgen.

Jaarlijks wordt aan de provincie gerapporteerd hoe het is gesteld met de luchtkwaliteit. Op de landelijke site www.nsl-monitoring.nl zijn de landelijke luchtkwaliteitswaarden te achterhalen. Wij voldoen aan de luchtkwaliteitseisen/-normen. Er zijn dus geen knelpunten waarvoor we een actieplan moeten opstellen. Wel houden we de vinger aan de pols. We voeren de redelijkerwijs toe te passen maatregelen uit die een bijdrage leveren aan een verbetering van de luchtkwaliteit zoals het stimuleren van duurzame mobiliteit, de boomfeestdag, toepassen van duurzame energiebronnen en dergelijke.

4.3 Verbeteracties

Voor de jaarlijkse actualisatieplicht in het kader van het NSL zijn verkeersgegevens de afgelopen paar jaar gebaseerd op het regionale verkeersmodel. De provincie Noord-Brabant is de afgelopen jaren bezig geweest met het vernieuwen en actualiseren van de verkeersmodellen binnen het raamwerk

BrabantBredeModelAanpak. Het nieuwe geactualiseerde verkeersmodel is in 2019 opgeleverd. Dat betekent dat we in de NSL monitoringsronde voor 2020 de verkeersgegevens op basis van dit nieuwe model actualiseren. Dan beoordelen we ook of de omgevingskenmerken in de NSL-monitoringstool nog actueel zijn na aanleiding van diverse nieuwbouwontwikkelingen. Zo nodig actualiseren we die ook.

4.4 Resultaat

Binnen de gemeente Uden vinden geen overschrijdingen van de grenswaarden voor luchtkwaliteit plaats. De gegevens voor de monitoring van de luchtkwaliteit zijn actueel.

5 Geur

5.1 Ontwikkelingen

Agrarische geur

In 2016 is door de Raad een nieuwe geurgebiedsvisie, geurverordening en beleidsregel geur (geur van veehouderijen) vastgesteld voor het gehele grondgebied van de gemeente Uden. Ruimtelijke ontwikkelingen en aanvragen omgevingsvergunningen activiteit milieu moeten hier aan getoetst worden. In 2017 is een evaluatie hiervan uitgevoerd. Hieruit volgde dat er geen aanleiding was om het geurbeleid voor de veehouderijen aan te passen. Verwacht wordt dat de afname van geuremissie zich in de nabije toekomst zal doorzetten. Strengere wetgeving waaronder de “stoppersregeling” speelt daarin een rol. Na 1-1-2020 mag de “stopper” doorgaan maar moet dan wel voldoen aan de nieuwe regels. De verwachting is dat een wezenlijk aantal veehouderijbedrijven stopt. Het einde van 2020 is daarom een geschikt moment om het geurbeleid opnieuw te evalueren. Tot die tijd wordt het ingezette agrarisch geurbeleid voortgezet en worden ontwikkelingen bijgehouden. Indien zich onvoorziene zaken met betrekking tot geur aandienen, wordt hier adequaat op gereageerd.

Industriële geur

Mestverwerking en mestbewerking is in opkomst. Dit gebeurt niet alleen bij een veehouderij op het terrein maar kan ook als zelfstandig bedrijf. De geuremissie van deze activiteiten wordt getoetst aan het Activiteitenbesluit en aan de provinciale geurregelgeving. Door nieuwe inzichten in de vraag wie bevoegd gezag is voor mestbewerking kunnen meerdere mestverwerkende bedrijven onder het bevoegd gezag van de gemeente komen te vallen. Voor deze bedrijven moet de gemeente dan het aanvaardbaar hinderniveau vaststellen. Dit is een lokale afweging waarvoor de gemeente Uden geen beleid kent. De provinciale beleidsregel Geur kan als afwegingskader dienst doen. De provinciale geurregelgeving is echter niet als beleidsstuk vastgesteld door de gemeente Uden.

Een ander aspect dat speelt is de cumulatie van geur. Dit betreft zowel de cumulatie van geur afkomstig van soortgelijke bedrijven in de omgeving als de cumulatie van geur afkomstig van de mestbe-/verwerking samen met de geur van veehouderijen. De ontwikkelingen worden gevolgd en zo nodig worden de gevolgen en consequenties inzichtelijk gemaakt.

Met de komst van de Omgevingswet verandert er een en ander met betrekking tot industriële geur:

- Geurvoorschriften staan vooral in het omgevingsplan. Voor industriële activiteiten bepalen gemeenten zelf of en welke regels ze opnemen.
- De definitie van een geurgevoelig object verandert. Deze verengt ten opzichte van de huidige praktijk. Gemeenten moeten de geurgevoelige objecten vastleggen in het omgevingsplan. Zij kunnen ervoor kiezen ook andere gebouwen te beschermen dan die de Omgevingswet definieert als geurgevoelig. Ook deze moeten worden vastgelegd in het omgevingsplan. De verenging van de definitie geldt zowel voor het aspect industriële geur als agrarische geur.

- Gemeenten kunnen omgevingswaarden voor geur en voor geurcumulatie vastleggen in een omgevingsplan.
- Voor onder andere horeca is niets meer geregeld. Dit moet gemeente zelf doen door regels te stellen in het omgevingsplan.

5.2 Doel van gemeente Uden

Bij elk bestemmingsplan dat wordt vastgesteld of herzien, bij het verlenen van vrijstelling, bij uitwerking of wijziging moeten we nagaan wat de consequenties zijn van het plan voor de omgeving, inclusief geur. Daarnaast ondersteunen, beoordelen (toetsen) en adviseren wij op gebied van geur bij Wabo vergunningen/meldingen. Bij industriële geur volgen wij daarbij zo veel mogelijk de provinciale beleidsregel die gericht is op het voorkomen van nieuwe hinder.

5.3 Verbeteracties

Met de komst van de Omgevingswet moet er vooraf over een aantal zaken duidelijkheid komen. Wat moeten we regelen voor geur en wat willen we regelen? In 2020 zal door ons voor het aspect agrarische geur en het aspect industriële geur een volgende stap worden gezet in het anticiperen op de komst van de Omgevingswet. De nieuwe Omgevingswet en bijbehorende uitwerkingsbesluiten (AMvB's) zullen voor het aspect geur zoveel als mogelijk meegenomen worden in ruimtelijke plannen (omgevingsplannen) en omgevingsvergunningen.

5.4 Resultaat

De gemeente is voorbereid op de komst van de Omgevingswet voor het aspect geur. We hebben duidelijk hoe we invulling moeten en willen geven aan de veranderende regelgeving. En hoe we dat gaan doen.

6 Externe veiligheid

6.1 Ontwikkelingen

Eind 2019 zal het programma Impuls Omgevingsveiligheid 2020 (IOV) door het Rijk worden vastgesteld. Het betreft een verlenging van het bestaande IOV-programma. Aanleiding voor de verlenging van het programma Impuls Omgevingsveiligheid is de moderniseringsoperatie voor omgevingsveiligheid (voorheen externe veiligheid) in het kader van de Omgevingswet en de daarbij horende beleidsvernieuwing; waarbij nieuwe rollen, taken en competenties aan de orde zijn voor veiligheidsregio's en omgevingsdiensten.

Doel van het IOV-programma 2020 is dan ook het versterken en verankeren van de uitvoering van het omgevingsveiligheidsbeleid en de regelgeving, anticiperend op het in werking treden van de Omgevingswet, door bevoegd gezag, omgevingsdiensten en veiligheidsregio's. Door de verlenging kunnen de voorbereidingen worden gestart met de uitvoering van de Omgevingswet vanaf 2021.

In het programma zijn de volgende vijf deelprogramma's benoemd:

1. Besluit Risico's Zware Ongevallen (Brzo)
2. Publicatiereeks gevaarlijke stoffen (PGS)
3. Ondersteuning deelprogramma's door expertisenetwerk (voorheen IKIS)
4. Lokaal externe veiligheidsbeleid
5. Voorbereiding Implementatie Modernisering Omgevingsveiligheid (VIMO)

De deelprogramma's 1, 2 en 5 zijn (hoofdzakelijk) landelijke programma's. Het derde deelprogramma is voor het onderdeel expertisenetwerk bedoeld voor regionale activiteiten (o.a. voorlichting en

cursussen). Het vierde deelprogramma is volledig bedoeld voor regionale activiteiten (voor gemeenten en provincie).

De middelen voor regionale activiteiten (deelprogramma 4) zullen geoormerkt in het provinciefonds gestort worden. De provincie Noord-Brabant zal aan de omgevingsdiensten opdracht verstrekken om de werkzaamheden hiervoor te verrichten. De provincie stelt een IOV-uitvoeringsprogramma voor 2020 op. Op basis van dit Brabantse IOV-uitvoeringsprogramma stellen de Omgevingsdiensten regionale IOV-uitvoeringsprogramma's op. Tijdens het schrijven van dit jaarprogramma is helaas nog niet bekend, welke onderwerpen zullen worden opgenomen in deze uitvoeringsprogramma's.

Het jaar 2020 is het laatste jaar dat de subsidieverstrekking Omgevingsveiligheid verloopt via het programma Impuls Omgevingsveiligheid. Voor na 2020 zal naar alle waarschijnlijkheid een nieuw landelijke subsidieprogramma Omgevingsveiligheid worden opgezet. Nog niet geheel duidelijk is hoe dit programma er uit komt te zien. De verwachting is, dat de middelen uit dit programma geoormerkt en direct in het gemeentefonds zullen worden gestort. Inmiddels is wel bekend, dat de te verstrekken middelen uit dit programma aanzienlijk lager zullen zijn dan van het huidige programma. Dit bedrag zal onvoldoende blijken te zijn voor een adequate uitvoering van de wettelijke gemeentelijke externe veiligheidstaken. Meerkosten voor de uitvoering van deze wettelijke taken moeten vanaf begin 2021 worden betaald door de gemeente. De gemeente Uden dient in haar begroting rekening te houden met eventuele meerkosten voor de uitvoeren van deze wettelijke taken.

6.2 Doel van de gemeente Uden

De doelstelling van de gemeente Uden op het onderwerp externe veiligheid is, de veilige en leefbare status van de gemeente in stand te houden en zo mogelijk verbeteren. Om dit te bereiken zal het onderwerp externe veiligheid bij ruimtelijke planvorming en bij de verlening van omgevings-vergunningen telkens op een verantwoorde manier worden meegewogen.

Ook in 2020 toetsen we alle nieuwe ruimtelijke plannen, omgevingsvergunningen en structuurvisie aan de wet- en regelgeving voor het aspect externe veiligheid en onze beleidsvisie externe veiligheid. Het betreft het toetsen van (ruimtelijke) risico's gerelateerd aan het transport van gevaarlijke stoffen over de weg en door buisleidingen en inrichtingen Wet milieubeheer. Indien noodzakelijk laten wij specifieke risicoberekeningen uitvoeren naar de hoogte van het risico (plaatsgebonden en groepsrisico).

Bij ruimtelijke plannen en omgevingsvergunningen wordt –indien wettelijk verplicht- een verantwoording van het groepsrisico opgesteld. Hierbij wordt om advies gevraagd bij de veiligheidsregio over de zelfredzaamheid van personen en de bestrijdbaarheid van een ramp binnen het plangebied of de omgeving van een inrichting. Dit advies wordt verwerkt in de verantwoording van het groepsrisico.

De provinciale risicokaart geeft een digitaal overzicht van alle risicovolle activiteiten (RIS) en kwetsbare objecten (ISOR) binnen ons grondgebied. De risicokaart is voor een ieder via internet te raadplegen via www.risicokaart.nl. Het Risico Informatie Systeem (RIS) en het overzicht met kwetsbare objecten (ISOR) wordt voor de gemeente bijgehouden door de ODBN.

6.3 Verbeteracties

De beleidsvisie externe veiligheid is in 2018 door de gemeente Uden in samenwerking met de ODBN geëvalueerd. Hieruit blijkt, dat de beleidsvisie niet meer voldoet aan de huidige wet- en regelgeving

en de nieuwste inzichten op het gebied van de externe veiligheid. Daarnaast dient de beleidsvisie toekomstproof gemaakt te worden voor de komst van de Omgevingswet. Begin 2020 zal daarom door de ODBN in samenwerking met de gemeente gestart worden met het opstellen van een Beleidsvisie omgevingsveiligheid. Ons doel hierbij is deze beleidsvisie voor 2021 vast te laten stellen door de Raad.

In 2020 zal de ODBN voor het aspect externe veiligheid verder gaan met het anticiperen op de komst van de Omgevingswet. De nieuwe Omgevingswet en bijbehorende uitwerkingsbesluiten (AMvB's) zullen voor het aspect externe veiligheid zoveel als mogelijk meegenomen worden in ruimtelijke plannen (omgevingsplannen) en omgevingsvergunningen.

6.4 Resultaat

De gemeente wil met voorgaande doelstellingen en verbeteracties haar inwoners en bezoekers nu en voor de toekomst een veilige woon-, leef- en werkomgeving bieden.

7. Volksgezondheid

7.1 Ontwikkelingen

Endotoxinen

De beoordelingssystematiek die opgenomen is in de Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Gezondheid: Endotoxine toetsingskader 1.0 wordt onverkort toegepast bij ruimtelijke ontwikkelingen en bij aanvragen voor omgevingsvergunningen. Naar verwachting wordt begin 2020 een vervolgonderzoek naar endotoxine gepubliceerd. Daarbij wordt ook een beleidsreactie van het Rijk verwacht. Wanneer het nieuwe endotoxinerapport en de beleidsreactie aan de Tweede Kamer bekend wordt, gaat het Ondersteuningsteam het huidige endotoxine toetsingskader 1.0 evalueren. Vervolgens komt het Ondersteuningsteam met afwegingsaspecten en voorstellen voor eventuele wijziging of vervanging van het toetsingskader. Dit alles zal in 2020 plaatsvinden. Ontwikkelingen en nieuwe onderzoeksrapporten over de veehouderij en de gezondheid voor omwonenden worden nauwlettend in de gaten gehouden.

Geitenhouderijen

Bij ruimtelijke besluiten - zoals bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen voor afwijkend gebruik – moet altijd worden afgewogen of er sprake is van een 'goede ruimtelijke ordening'. Eén van de leidende principes van een goede ruimtelijke ordening is dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat voor (toekomstige) bewoners geborgd moet zijn. Hiervoor wordt elke ontwikkeling getoetst aan de Handreiking veehouderij en volksgezondheid 2.0. Onderdeel hiervan is de toetsing aan geitenhouderijen. In lijn met het VGO-2 en VGO-3-rapport, de bepalingen in de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant vanwege het geitenmoratorium en vanwege het verhoogde gezondheidsrisico, betekent dit dat moet worden afgewogen of er sprake is van een 'goede ruimtelijke ordening' bij het voornemen tot het bouwen en het oprichten van gevoelige bestemmingen binnen een afstand tot 2 km rond geitenhouderijen (met meer dan 50 geiten). Het is aan het gemeentebestuur om bij de besluitvorming over ruimtelijke plannen deze afweging te maken. Uit het deelrapport VGO-3 blijkt dat het verhoogd risico afneemt naarmate de woonafstand tot de geitenhouderij toeneemt (500-1000-1500-2000 meter). De vraag dient zich aan of deze uitkomst voldoende aanleiding is voor een beleidswijziging. De gemeente Uden volgt de ontwikkelingen actief samen met de ODBN. Afgewogen moet worden of er in 2020 een besluit moet worden genomen door de gemeente Uden vanwege een eventuele beleidswijziging.

Nota volksgezondheidsbeleid

Een nota volksgezondheidsbeleid zal als uitwerking van de Wet publieke gezondheid in 2020 worden vastgesteld. Hierbij wordt gepoogd het fysieke met het sociale domein samen te voegen zodat bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen gezondheid een prominentere rol krijgt in de te maken keuzes bij het ontwerpen en inrichten van een bestemmingsplan. Dit past in de lijn van de Omgevingswet. Gedacht moet worden aan het toepassen van het beleid bij het bestemmen van nieuwe woonwijken of andere functies. Hiervoor is het de bedoeling om een checklist en toolbox op te stellen die bij de planvorming gehanteerd kan worden. Het doel is om te stimuleren om gezondheidsaspecten een betere plek te geven in de afweging van de invulling van een ruimtelijk ontwerp. De gemeente is voornemens om positieve gezondheidsaspecten een prominentere rol te laten spelen in het stedenbouwkundig ontwerp en om de positieve gezondheidsaspecten onderdeel te laten zijn van de ruimtelijke onderbouwing. Ruimtelijke onderbouwingen voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen (woningbouwprojecten) zullen een paragraaf positieve gezondheid verkrijgen.

7.2 Doel van de gemeente Uden
De doelstelling van de gemeente Uden is de gezondheid van de burgers te verbeteren. Dit wordt onder andere mogelijk gemaakt door het sociale domein met het fysieke domein te verbinden. In eerste instantie wordt gezondheid meegenomen bij de ruimtelijke woningbouwplannen door het toepassen van een toolbox en om deze te vertalen in een paragraaf gezondheid in de toelichting van de ruimtelijke onderbouwing.

Voor wat betreft volksgezondheid in relatie tot veehouderijen heeft de gemeente Uden de doelstelling om de gezondheid van haar inwoners te beschermen. Dit vindt plaats door nieuwe actuele informatie in samenwerking met de ODBN en de GGD door te vertalen in beleid en dit door het college en/of de raad vast te laten stellen.

7.3 Verbeteracties
De nieuwe Omgevingswet en bijbehorende uitwerkingsbesluiten (AMvB's) zullen voor het aspect gezondheid zoveel als mogelijk meegenomen worden in ruimtelijke plannen (omgevingsplannen) en omgevingsvergunningen. De ODBN en de GGD worden hierbij nadrukkelijk betrokken.

7.4 Resultaat
De gemeente is voorbereid op de komst van de Omgevingswet voor het aspect gezondheid.
De nota volksgezondheidsbeleid wordt door de raad vastgesteld. Een paragraaf gezondheid zal in 2020 onderdeel gaan uitmaken van de ruimtelijke onderbouwing bij een bestemmingsplanwijziging.

Met vriendelijke groet,
Namens het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Brabant Noord,

De heer J.A.J. Lenssen,
Directeur Omgevingsdienst Brabant Noord

In afschrift aan

- Piet.Brouwers@uden.nl